

Omeliya f' Jum il-Morda
Kappella tal-Isptar Ġenerali ta' Ghawdex, il-Belt Victoria
Il-Hadd 12 ta' Frar 2017

L-E.T. Mons. Mario Grech, Isqof ta' Ghawdex

KELMA TA' FARAĠ GHALL-IMWEĠĠGHIN

Aktar ma naqra l-Vangeli, aktar nikkonvinċi ruhi li Alla tagħna huwa dejjem qrib il-bniedem ferut u muġuġh! Lil Alla dejjem insibuh fuq in-naħa ta' min hu vittma u min jaqlagħha fuq rasu. Dan jikkonfermah Ġesù fil-Vangeli tal-lum (Mt 5:17-37). Min is-soltu jaqra dan il-Vangeli mil-lenti tal-morali forsi ma jifhimnix; imma l-Kelma ta' Alla mhix biss “għarbiel tal-morali”, imma hija espressjoni li turina kemm Alla għandu empatija magħna. Għax daqskemm nistgħu nkunu minn dawk li bl-imġiba tagħhom iweġġgħu lill-oħrajn (dan huwa dnu), daqstant ieħor nistgħu nkunu fuq in-naħa tal-imweġġgħin.

Fil-fatt, meta Ġesù jfakkarna fil-ħames kmandament “la toqtolx”, hu mhux biss qed jgħidilna li l-omicidju huwa ħazin, imma qed iħoss ma' min iġarrab il-vjolenza u ħajtu hija mtertqa bl-atroċità ta' haddieħor. Ġesù mhux biss huwa qrib dawk li ħajjithom tinħasad, imma wkoll tal-familjari tagħhom. Ilkoll konxji minn kemm tbatija jgħaddu l-familjari tal-vittmi tal-kriminalità jew ta' dawk li jinqatlu! Ġesù mhux indifferenti quddiem din it-tbatija u jagħmel lilu nnifsu qrib ta' dawn il-persuni.

Ġesù jiġbdilna l-attenzjoni li mhux bis-sejf tal-azzar biss tista' tneħhi l-ħajja ta' haddieħor, imma wkoll bis-sejf tal-laħam – l-ilsien! Hawn min għandu l-ħila li jiżbrana persuna bi lsien – bil-gideb, iz-zekzik, it-tgħajir, it-tpaċċiċ fieragħ, il-qlajjiet, kliem iṅurjuż, kliem li jwaqqa' għaž-żuffjett... Ilkoll nafu xi tisser meta ssib ruħek fi lsien in-nies u vittma ta' xnighat immirati biex jassassinaw il-karattru! Kliem barra minn postu u li joffendi jaf jolqot fil-laħam il-ħaj, jinfed il-qlub, jagħmel ġerħat li jdumu biex jagħlqu u jaf jikkawża ħsarat irreparabbli. Ġesù huwa qrib tal-bniedem midrub b'dan il-mod. Huwa jifrex l-ingwent tal-balzmu fuq dawn il-ġerħat.

Meta mbagħad jirreferi għal min ikun qed itella' l-offerta tiegħu fuq l-altar u jiftakar li “huh” għandu xi haġa kontrih, inhoss li Ġesù qed jirreferi għal dawk li huma mweġġgħa minħabba l-gdiedem, il-ġlied, il-firdiet u l-kunflitti li għandna bejnietna ħafna drabi fuq il-ħmerijiet. Dawn l-esperjenzi ngħaddu minnhom fuq ix-xogħol, fost il-ġirien, fl-għaqdiet, fil-kazini, fil-kumitati... Kollha huma esperjenzi koroh, imma l-aġħar huma dawk fi hdan il-familji. Min hu sinċier miegħu nnifsu jaf li dawn it-tensjonijiet huma kawża ta' wegħat kbar u jnisslu dwejjaq tal-waħx, tant li wiehed ikun irid jirraġa, imma biex ma jaqax għall-ieħor, jibqa' jzomm il-punt. Ftit ilu ltqajt ma' omm li ilha snin miksura ma' bintha. Din l-omm għandha qalbha magħsura għaliex ma tistax tħaddan lil ulied bintha, tant li bkiet quddiem. Imma mbagħad mhix lesta li tagħmel l-ewwel pass għar-rikonċiljazzjoni.

Fl-istess nifs li jsemmi l-ġlied ta' bejnietna, Ġesù għandu kelma wkoll għal dawk li jirrikorru għand il-qrati biex isibu ġustizzja. Donnu l-Vangeli miktub għalina, għax fis-soċjetà tagħna ma humiex ftit dawk li jieklu l-għatba tal-qorti – jew għax itellgħu lill-oħrajn, jew għax l-oħrajn itellgħu lilhom. Huwa minnu li l-qorti taqta' s-sentenzi, imma l-esperjenza tgħallimna li ċerti każijiet li jitressqu quddiem l-imħallef ma jagħlqux mal-ghoti tas-sentenza imma jibqgħu ġrieħi miftuħa – anzi, xi drabi l-istess proċess u deċiżjoni tal-qorti jafu joħolqu tbenġil psikoloġiku serju fil-persuni innoċenti. Lil dawn il-persuni Ġesù ma jinsihomx, imma jieqaf magħhom u jibki magħhom.

Ġesù għandu kelma ta' farag u mogħdrija wkoll għal dawk li qalbhom tqila minhabba l-problemi li jfaqqsu fiż-żwiġijiet li suppost huma esperjenza ta' mhabba. Mhux il-każ li Ġesù jgħid biss li l-adulterju kien u jibqa' ħazin; imma huwa jagħder lil dik il-persuna miżżewġa li ħajjitha ssir herba meta titlef lis-sieħba ta' ħajjitha. Niftakar raġel tal-familja jfissirli t-tbatija li kien għaddej minnha għax martu telqitu hin bla waqt. Darba oħra kien hemm mara miżżewġa li qaltli li filgħaxija kellha tagħmel bagalja bi ftit hwejjeg u toħroġ minn darha, għax żewġha li kien jaħqarha, keċċieha 'l barra. F'dawn id-drammi tal-ħajja hemm individwi responsabbli ta' għemil żbaljat, imma hemm oħrajn li huma feruti gravament. Ġesù jimmedesima ruħu ma' dawn tal-aħħar u bħaċ-Ċirinew jgħinhom jerfghu s-salib tqil tal-ħajja.

U meta jgħid li huwa ħati ta' adulterju f'qalbu anki min iħares lejn mara miżżewġa u jixtieqha, Ġesù qieghed iħoss mal-mara miżżewġa li ma għandhiex tkun użata, abbużata u sfruttata biex ir-raġel jissodisfa l-bżonnijiet tiegħu! F'ċertu sens, imġiba adultera tista' sseħħ ukoll bejn koppja miżżewġa meta r-raġel ma jkollux stima lejn martu. Il-mara għandha d-dinjità tagħha li trid tiġi rrispettata f'kull waqt u qatt ma għandha titqies bħala oġġett li r-raġel għandu xi dritt li jiskapriċċaha. Għalhekk, filwaqt li qed jikkundanna l-adulterju, Ġesù qieghed jiddefendi lill-mara biex iħarisha minn dawn il-wegħat profondi.

Ukoll meta Ġesù jgħid li kliemna għandu jkun “iva, iva” u “le, le”, huwa qieghed jesprimi solidarjetà ma' dawk li jhossu li haddiehor li jkunu wrewh fiduċja jkun daħak bihom. B'xorti ħazina, il-kliem sar irħis wisq u faċli nilagħbu bil-kliem u konsegwenza ta' dan nilagħbu bin-nies. Bir-raġun twegġa' meta xi hadd jagħtik kelma, inti tafdah, imbagħad issib li jkun għaddiek biż-żmien. Id-daqqa tkun ehrex jekk min jittradik, ikun saħħaħ il-wegħda li jkun tak bil-ġurament. Għalhekk, Ġesù qed viċin dawn il-vittmi u joffri li jinfaxxalhom il-ġerħat.

Barra l-wegħhat tal-qalb, hemm ukoll wegħhat tal-ġisem. Meta llum qegħdin niċcelebraw Jum il-Morda, niftakru li l-marid qatt ma huwa piż, u l-familja u s-soċjetà huma fid-dmir li joffrulu l-kura ordinarja biex ma jbatix u jfiq. Tal-mistħija li hemm min bla kuxjenza jagħmel sfruttament finanzjarju mill-morda. Min-naħa l-oħra, nafu li ġieli jkun hemm pazjenti fl-isptarijiet li jkollhom qalbhom imtaqqla, mhux minhabba l-mard li jkollhom imma għax iħossuhom abbandunati jew sfruttati wkoll mill-familja u minn qrabathom. Fil-Vangelu hemm diversi ġrajjet li juruna kemm Ġesù kellu qalb li tħoss għall-marid u kien jaġixxi biex itaffi kull għamla ta' tbatija. Illum ukoll Ġesù għadu qrib tal-marid. Ħafna drabi Alla jinqeda bina l-bnedmin, anki b'dawk li ma jemmnux jew għandhom id-dubbi tal-fidi, biex idewwaq imhabbtu lill-morda. Dan jgħodd partikularment għal dawk li jaqdu fil-professjoni medika u b'ħidmiet oħra fl-isptarijiet.